

Cadrul legislativ, normativ și instituțional al managementului deșeurilor în Republica Moldova

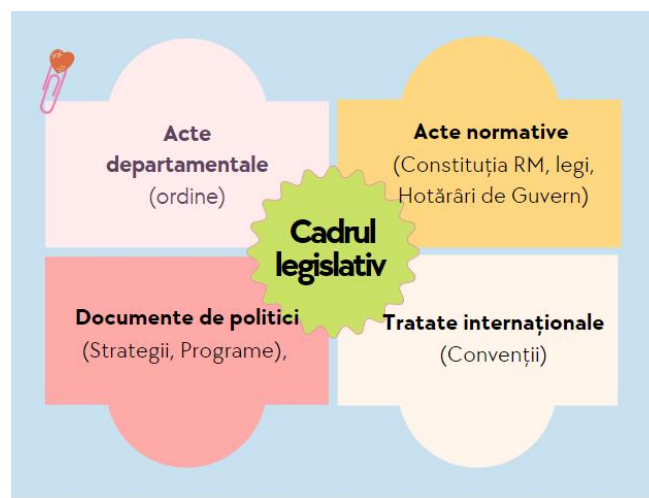
Directivile europene, transpuse în legislația națională, au

determinat o nouă abordare a problemei deșeurilor, acordând atenție necesității protejării și economisirii resurselor naturale, a reducerii costurilor de gestiune și găsirii soluțiilor eficiente pentru reducerea poluării.

Gestionarea deșeurilor este o problemă majoră pentru țările în acțiunile lor de combatere a poluării, inclusiv pentru Republica Moldova. Modalitatea cea mai eficientă de soluționare a acestei probleme este *gestionare corespunzătoare a deșeurilor prin existența unui cadru legislativ*, care să stabilească o serie de norme privind managementul eficient al deșeurilor.

Cadrul legislativ include:

- Acte departamentale (ordine);
- Acte normative (Constituția RM, legi, Hotărâri de Guvern);
- Documente de politici (Strategii, Programe);
- Tratatate internaționale (Convenții).

În Republica Moldova, cadrul *legislativ de mediu* s-a dezvoltat odată cu adoptarea **Legii privind protecția mediului înconjurător în anul 1993**.

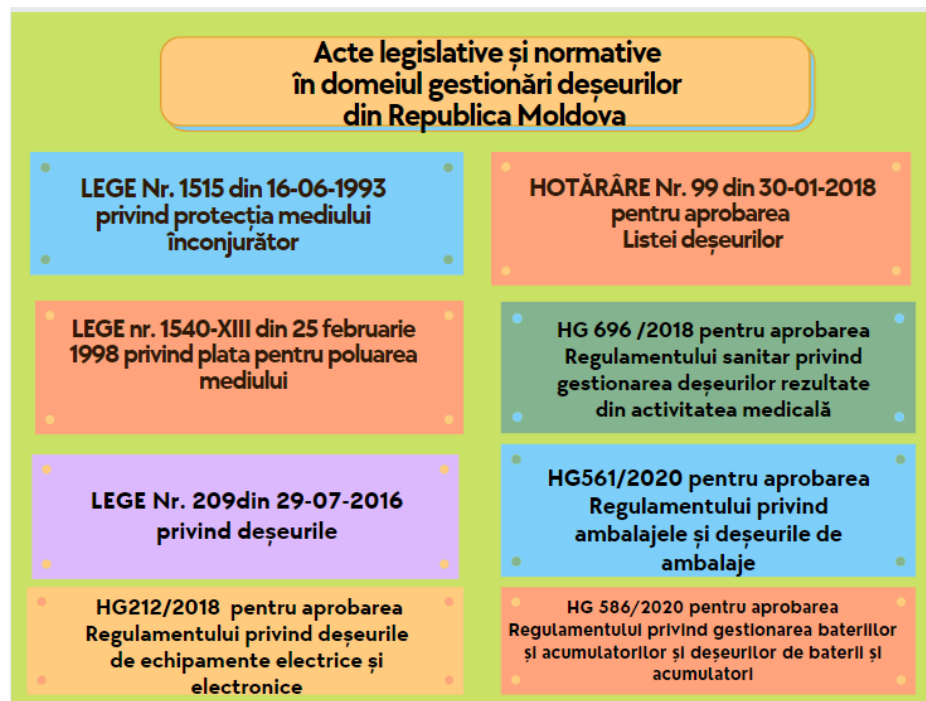
Începând cu adoptarea *Hotărârii Guvernului cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova ,cu legislația comunitară – directivele UE*, din anul 2006, *elaborarea politicilor de mediu, precum și alte documente au fost dictate de politica de integrare europeană a țării noastre*.

Conform Hotărârii de Guvern nr. 248 din 10-04-2013, a fost aprobată **Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027**. http://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=67104&lang=ro

Strategia stipulează *obiectivele majore ale sectorului de gestionare a deșeurilor al Republicii Moldova*, conține, de asemenea, un plan de acțiuni, care prezintă activitățile și termenele lor de implementare.

Strategia are ca scop: promovarea unui nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, care să contribuie la reducerea cantității de deșeuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeuri, în vederea protejării mediului, precum și creșterea gradului de reutilizare și recuperare a ambalajelor cu 20% până în anul 2027.

Lista actelor legislative și normative în domeniul deșeurilor este vastă. Să descoperim împreună care sunt cele mai relevante documente.

Obiectivele generale ale actelor legislative

Denumirea actelor legislative în domeniul gestionării deșeurilor din Republica Moldova	Obiective generale și reglementări
LEGE Nr. 1515 din 16-06-1993 privind protecția mediului înconjurător	stipulează politica națională și stabilește prioritățile acțiunilor de mediu, bazate pe abordări dovedite, cu accent pe protecția naturii și utilizarea durabilă a resurselor.

LEGE nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului	Prevede crearea unui sistem de activitate economică în care devine neconvenabilă cauzarea oricărui prejudiciu mediului, Articolul 10 prevede Plata pentru depozitarea deșeurilor de producție.
LEGE Nr. 209 din 29-07-2016 privind deșeurile	este legea de bază în domeniul gestionării deșeurilor din Republica Moldova și stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestionarea deșeurilor . Legea prevede cerințe de gestionare a anumitor categorii specifice de deșeuri, de ex.: deșeurile de baterii și acumulatori, de echipamente electrice și electronice, uleiuri uzate, rezultate din activitatea medicală etc.
HOTĂRÂRE Nr. 99 din 30-01-2018 pentru aprobarea Listei deșeurilor	documentul reprezintă un clasificator al deșeurilor, inclusiv al celor periculoase. Prevede evaluarea, clasificarea, categorisirea, codificarea și identificarea deșeurilor.
HOTĂRÂRE Nr. HG 212 /2018 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	reglementează categoriile de deșeuri echipamente electrice și electronice pentru gestionarea acestora în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului și a sănătății umane.
HOTĂRÂRE Nr. 696 din 11-07-2018 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală	reglementează modul de colectare separată pe tipuri, împachetare, etichetare, stocare temporară, transportare în cadrul instituțiilor producătoare, tratare, livrare, eliminare și evidență a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.
HOTĂRÂRE Nr. HG 561/2020 din 31.07.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	reglementează gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului, asigurând un grad ridicat de protecție a mediului.
HOTĂRÂRE Nr. 586 din 31-07-2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori	reglementează categoriile de deșeuri de baterii și acumulatori enumerate în anexa nr. 1, în scopul prevenirii sau al reducerii impactului asupra mediului înconjurător și a sănătății populației, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a societății

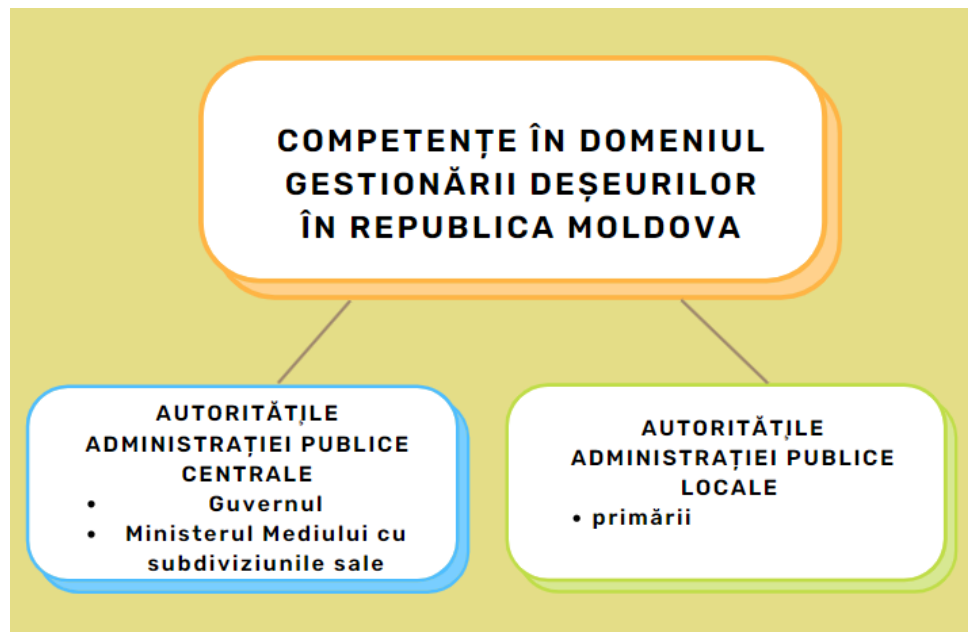
LEGE Nr. 209 din 29-07-2016 privind deșeurile- este legea de bază din Republica Moldova, ce stabilește bazele juridice și politica de stat în domeniul gestionării deșeurilor, competențele autorităților administrației publice precum și cerințele specifice de gestionare a deșeurilor.

Prin unele Legi și Hotărâri de Guvern, Republica Moldova a ratificat Convenții de mediu pe care le-am menționat în lecția precedentă și a transpus Directivele Parlamentului European și a Consiliului.

Obiectivele de bază ale politicii în domeniul gestionării deșeurilor din Republica Moldova constau în ***prevenirea generării deșeurilor și în promovarea reutilizării, reciclării și recuperării pentru asigurarea protecției mediului***, iar cadrul legal este pârghia principală în realizarea acestor obiective.

Dar cine este responsabil de realizarea acestor obiective, care sunt instituțiile implicate?

În Legea Nr. 209 din 29-07-2016 privind deșeurile, Capitolul II sunt stipulate ***competențele autorităților administrației publice centrale*** și locale.

Instituțiile statului sunt abilitate pentru gestionarea deșeurilor, atât la **nivelul autorităților centrale**:

Guvernul- realizează obiectivele și stabilește direcțiile prioritare în domeniul gestionării deșeurilor precum și aprobă diverse programe, actele normative pentru gestionarea deșeurilor.

Ministerul Mediului este autoritatea competentă, cu responsabilități în elaborarea și promovarea politicii de stat, inclusiv a codului legislativ și normativ în domeniul gestionării deșeurilor.

Atribuțiile sunt exercitate și de autoritățile administrative din subordinea ministerului de ex.:

	Inspectoratul pentru Protecția Mediului - exercită controlul și supravegherea de stat a gestionării deșeurilor.
	 Agenția de Mediu - asigură implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor, participă la elaborarea și avizarea proiectelor de acte normative privind gestionarea deșeurilor.

La **nivel local** – competența aparține autorităților administrației publice locale (primăriilor), care stabilesc în limita legii un sistem de management integrat al deșeurilor la nivel regional.

ANEXA 1

LEGE Nr. 1515 privind protecția mediului înconjurător, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 16-06-1993

este o *lege- cadru de mediu, care stipulează politica națională și stabilește prioritățile acțiunilor de mediu*, bazate pe abordări dovedite, cu accent pe protecția naturii și utilizarea durabilă a resurselor.

Legea

- definește principiile de reglementare și măsurile necesare pentru asigurarea unui mediu sigur și sănătos;
- stabilește activitățile necesare pentru monitorizarea și respectarea cerințelor de mediu;
- prevede asigurarea tuturor cetățenilor Republicii Moldova cu un mediu sănătos și estetic plăcut, dar și realizarea supremei responsabilități a fiecărei generații pentru protecția mediului în fața generațiilor viitoare.

Capitolul VI al legii prevede ***Gestionarea deșeurilor, substanțelor toxice, a îngrășămintelor minerale și pesticidelor.*** Conform Art. 71. *agenții economici, țin în permanență evidența deșeurilor de producție, efectuează identificarea, sortarea, ambalarea, asigură prelucrarea lor, iar art.73 stabilește interzicerea introducerii în republică a deșeurilor, a reziduurilor de orice natură în stare brută sau prelucrată, în vederea prelucrării, cu excepția maculaturii prelucrate, prevăzute în anexă, destinate utilizării în calitate de materie primă secundară la întreprinderile autohtone existente, în vederea prelucrării, stocării temporare, depozitării, împrăștierei pe sol sau în apă, distrugerii prin orice mijloace.*

În contextul gestionării deșeurilor, se recomandă implementarea mecanismelor economice și tehnologiilor de moderne de folosire rațională a apei și materiei prime, de limitare a folosirii în procesele de producție a componentilor cu efect negativ asupra mediului și sănătății

oamenilor, de substituie a acestora prin materiale alternative inerte, de obținere a produselor finale reciclabile după perioada de utilizare, a energiei și a componentilor reciclabili din deșeuri de producție și menajere.

Sursa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=88192&lang=ro

LEGE nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului

Legea prevede crearea unui sistem de activitate economică în care devine neconvenabilă cauzarea oricărui prejudiciu mediului, *Articolul 10 prevede: Plata pentru depozitarea deșeurilor de producție.*

Plata pentru depozitarea deșeurilor de producție se percepe de la subiecți în caz de:

- a) depozitare a deșeurilor pe teritoriul întreprinderilor;
- b) depozitare a deșeurilor în amplasamente autorizate în limitele normativelor stabilite;
- c) depozitare a deșeurilor în amplasamente autorizate în cantități ce depășesc normativele stabilite.

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108572&lang=ro

LEGE Nr. 209 din 29-07-2016 privind deșeurile

stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestionarea deșeurilor și prin reducerea efectelor generale ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora.

Legea stabilește:

- cerințele generale privind gestionarea deșeurilor prin aplicarea principiului de responsabilitate extinsă a producătorului care reprezintă totalitatea de obligații impuse producătorilor, fie individual, fie colectiv, pentru recuperarea și valorificarea/reciclarea produselor scoase din uz. În consecință, persoanele fizice sau juridice sunt responsabile de consolidarea, reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor;
- obligațiile persoanelor fizice și juridice privind transportarea, valorificarea, eliminarea deșeurilor;
 - Persoanele juridice producători de deșeuri sunt obligați:
 - să ia măsuri necesare pentru a reduce la minimum cantitățile de deșeuri rezultate din propriile activități;
 - să separe deșeurile înainte de colectare;
 - să nu abandoneze deșeurile și să nu le depoziteze în locuri neautorizate etc.
- cerințele de gestionare a anumitor categorii de deșeuri, precum și regimul importului și exportului deșeurilor.

Sursă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=118272&lang=ro

HOTĂRÂRE Nr. 99 din 30-01-2018 pentru aprobarea Listei deșeurilor.

Documentul reprezintă un clasificator al deșeurilor, inclusiv al celor periculoase.

- Prevede evaluarea, clasificarea, categorisirea, codificarea și identificarea deșeurilor.

Tipurile de deșeuri clasificate în lista deșeurilor, sunt definite în mod individual printr-un cod complet, constituit din **șase cifre**.

Se stabilesc **20 de categorii de deșeuri**, în funcție de sursa generării acestora, care sunt definite printr-un cod format din primele două cifre ale codului complet.

Categoriile principale ale deșeurilor stabilite se divizează în subcategorii de deșeuri, care sunt definite printr-un cod format din patru cifre.

Sursa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102107&lang=ro

HOTĂRÂRE Nr. HG212/2018 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice

Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice transpune Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice.(despre care am discutat la lecția precedentă)

Regulamentul reglementează:

- categoriile de deșeuri, echipamente electrice și electronice pentru gestionarea acestora în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului și a sănătății umane, contribuind astfel la o dezvoltare durabilă a societății și punerea în aplicare a prevederilor art. 12 din Legea nr. 209 din 29 iulie 2016 privind deșeurile.

Aplicarea regulamentului va contribui la:

- îmbunătățirea performanțelor de protecție a mediului și sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor;
- îmbunătățirea eficienței utilizării acestora.

Regulamentul stabilește condițiile de protecție a sănătății tuturor celor implicați în ciclul de viață al echipamentelor electrice și electronice (EEE).

Sursa: <https://gov.md/ro/content/pentru-aprobarea-regulamentului-privind-deseurile-de-echipamente-electrice-si-electronice>

HOTĂRÂRE Nr. 696 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală

Regulamentul reglementează:

- modul de colectare separată pe tipuri, împachetare, etichetare, stocare temporară, transportare în cadrul instituțiilor producătoare, tratare, livrare, eliminare și evidență a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Producătorul de deșeuri rezultate din activitatea medicală este responsabil de gestionarea deșeurilor în mod sigur pentru mediu și sănătate, ținând cont de prevederile **Legii nr.209 din 29 iulie 2016 privind deșeurile și ale Convenției de la Basel** privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora.

Sursă: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108829&lang=ro

HOTĂRÂRE Nr. HG561/2020 din 31.07.2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje

Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje:

- reglementează gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului, asigurând un grad ridicat de protecție a mediului;
- stabilește măsurile prioritare, destinate prevenirii producerii deșeurilor de ambalaje și principiile privind reducerea eliminării finale a deșeurilor de ambalaje prin reutilizare, reciclare și valorificarea acestora.

Sunt supuse prevederilor prezentului Regulament toate ambalajele plasate pe piață, indiferent de materialul din care au fost realizate, fie că sunt utilizate, fie că provin din industrie, birouri, magazine, servicii, din gospodăriile populației, fie din orice alte activități, precum și toate deșeurile de ambalaje, indiferent de modul de generare.

Regulamentul transpune parțial Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, modificată ultima oară prin Directiva 2018/852/UE a Parlamentului și a Consiliului din 30 mai 2018, și transpune Decizia Comisiei 97/129/CE din 28 ianuarie 1997 de stabilire a sistemului de identificare a materialelor folosite pentru ambalaje.

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122773&lang=ro

HOTĂRÂRE Nr. 586 din 31-07-2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori

Regulamentul transpune Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE (text cu relevanță pentru SEE), modificată în 2018.

Regulamentul privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori:

	● reglementează categoriile de deșuri de baterii și acumulatori enumerate în anexa nr. 1, în scopul prevenirii sau al reducerii impactului asupra mediului înconjurător și a sănătății populației, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a societății și la punerea în aplicare a prevederilor art. 12 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. ● stabilește condițiile de protecție a sănătății tuturor celor implicați în ciclul de viață al bateriilor și acumulatorilor, precum sunt producătorii, importatorii, distribuitorii, consumatorii și agenții economici direct implicați în colectarea, tratarea, reciclarea, valorificarea și eliminarea nepoluantă a deșeurilor de baterii și acumulatori, prin prevenirea sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor, inclusiv prin îmbunătățirea eficienței utilizării acestora. ● stabilește cerințele privind introducerea pe piață a bateriilor și acumulatorilor și unele reguli specifice privind colectarea, tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor de baterii și acumulatori, în special interzicerea introducerii pe piață a bateriilor și acumulatorilor ce conțin substanțe chimice periculoase.	
--	--	--